

Pravda a čas

Ve filosofii existuje prastará tradice, předpokládající, že pravda jakoby kopíruje to, co jest, a to – pokud lze jsoucí vůbec chápat jako proměnlivé – vždy tak, jak jest hic et nunc. To znamená, že v každém okamžiku a na témž místě je jenom jedna pravda možná, neboť také jsoucí může být na témž místě a v téže chvíli jenom jedno a v jediné podobě. Proto také je třeba každou pravdu (je totiž tolik pravd, kolik je jsoucen) vztahovat k témuž jsoucnu, a to na tentýž okamžik a totéž místo. Pokud se jsoucno mění, pravda se nemění, nýbrž platí trvale, ovšem vztažena oním jedinečným způsobem ke každému momentálnímu stavu měnícího se jsoucího. Sama pravda je tak naprosto vzdálena každé proměně, je tedy neproměnná a věčná. Nikdy nebude o tom, co bylo na určitém místě a v určité chvíli, platit leč jedna jediná pravda; ta však bude platit bez ohledu na jakékoli další proměny jsoucího (stejně jako bez ohledu na veškeré jeho předchozí stavy) neproměnně, neotřesitelně a na věky.

(Písek, 000718-1.)